

ПРЕССЪОБЩЕНИЕ

24 януари 2014 г.

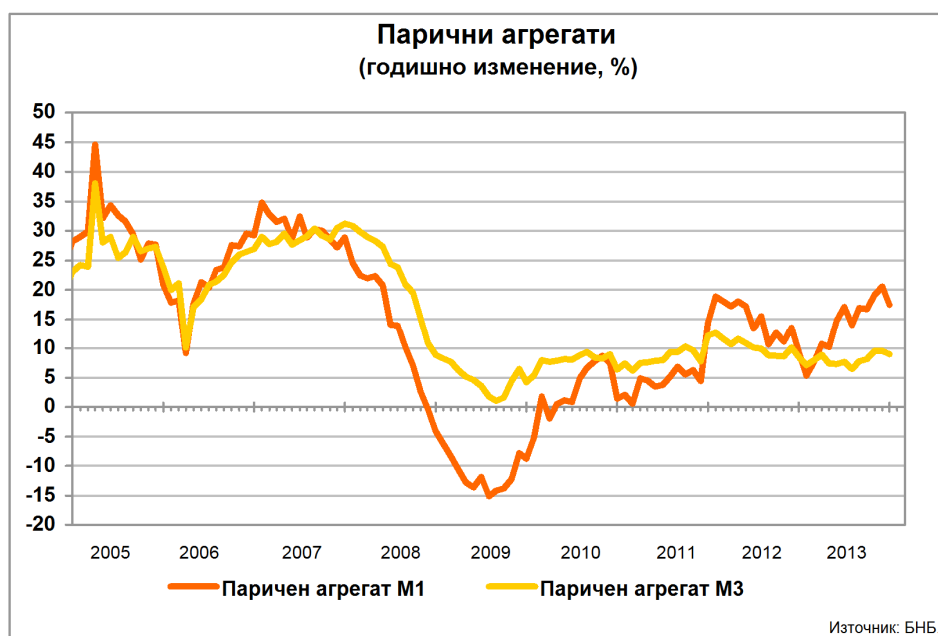
12:00 ч.

ПАРИЧНИ, ДЕПОЗИТНИ И КРЕДИТНИ ПОКАЗАТЕЛИ¹

Декември 2013 г.

През декември 2013 г. годишният прираст на *широките пари* (паричния агрегат $M3^2$) е 8.9% при 9.6% през ноември 2013 година. В края на декември т. г. те са 67.236 млрд. лв. (84.6% от БВП³) при 66.248 млрд. лв. към ноември 2013 г. (83.4% от БВП). Най-бързоликвидният им компонент – паричният агрегат $M1^4$, се увеличава през декември т. г. със 17.5% на годишна база (20.6% годишен ръст през ноември 2013 година).

Графика 1

В края на декември т. г. депозитите⁵ на неправителствения сектор⁶ са 56.776 млрд. лв. (71.5% от БВП), като годишният им темп на прираст е 8.7% (8.8% годишен ръст през ноември 2013 година). Депозитите на *Нефинансови предприятия* са 15.450 млрд. лв. (19.4% от БВП) в края на декември 2013 година. В сравнение със същия месец на 2012 г. те нарастват с 8.3% (8.7% годишен ръст през ноември 2013 година). Депозитите на финансовите предприятия се повишават с 4.9% на годишна база през декември т. г. (5.9% годишен ръст през

¹ Предварителни данни. Пълният комплект от таблици за паричната статистика, както и методологическите бележки, се намират на интернет страницата на БНБ в раздел *Статистика/ Парична и лихвена статистика/ Парична статистика/ Парична статистика*. Извършени са ревизии за месец септември 2013 година, които са означени с буква "P" в съответните таблици.

² Паричният агрегат $M3$ включва паричен агрегат $M1$, депозити с договорен матуритет до 2 г., депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца, и търгуеми инструменти (издадени дялови ценни книжа до 2 години, акции/дялове на фондовете на паричния пазар и репо-сделки).

³ При БВП за 2013 г. 79.454 млрд. лв. (прогнозни данни на БНБ).

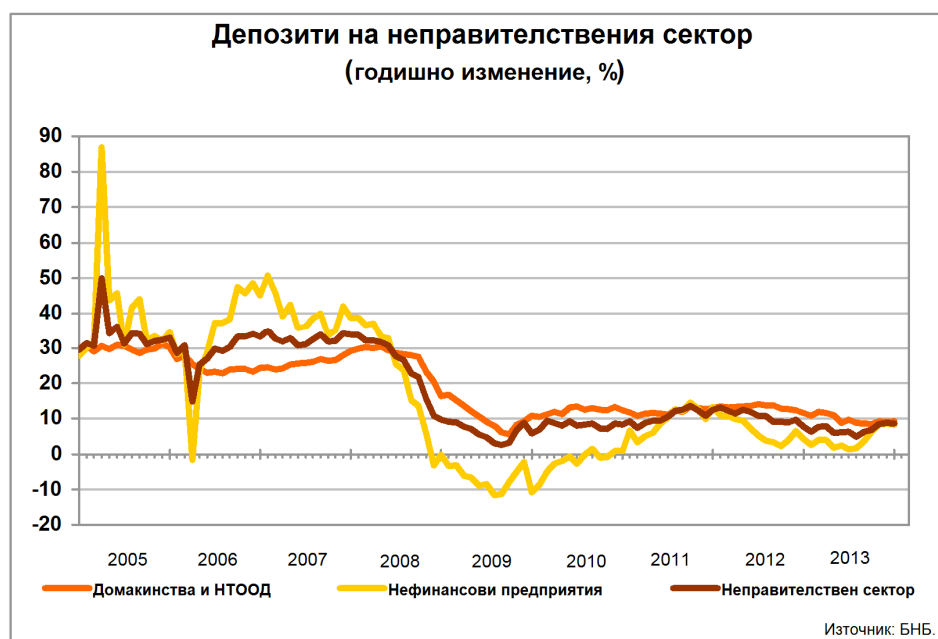
⁴ Паричният агрегат $M1$ включва най-бързоликвидните инструменти, използвани за разплащане (пари извън *Парично-финансови институции* и *овърнайт-депозити* в левове и чуждестранна валута).

⁵ В *Други парично-финансови институции* (кредитните институции и фондовете на паричния пазар). В съответствие с изискванията за статистическа отчетност на ЕЦБ в тях се включват и кредити основно под формата на подчинен срочен дълг.

⁶ Неправителственият сектор обхваща сектор *Нефинансови предприятия*, финансови предприятия (сектори *Други финансови посредници*, с изключение на *застрахователни дружества* и *пенсионни фондове*, *Финансови предприятия*, *ангажирани със спомагателни финансови дейности*, и *Застрахователни дружества и пенсионни фондове*) и сектор *Домакинства и НТООД (Нетърговеки организации, обслужващи домакинствата)*.

ноември 2013 г.) и в края на месеца достигат 3.627 млрд. лв. (4.6% от БВП). Депозитите на *Домакинства и НТООД* са 37.699 млрд. лв. (47.4% от БВП) в края на декември 2013 година. Те нарастват с 9.3% спрямо същия месец на 2012 г. (9.2% годишен ръст през ноември 2013 година).

Графика 2

Нетните вътрешни активи са 55.835 млрд. лв. в края на декември 2013 година. Те се увеличават с 3.6% спрямо същия месец на 2012 г. (2.4% годишен ръст през ноември 2013 година). В края на месеца основният им компонент – *вътрешният кредит*, възлиза на 57.063 млрд. лв. и нараства спрямо декември 2012 г. с 3.6% (2.3% годишен ръст през ноември 2013 година). На годишна база вземанията от неправителствения сектор⁷ нарастват с 0.3%, достигайки 55.911 млрд. лв. (0.7% годишен спад през ноември 2013 година).

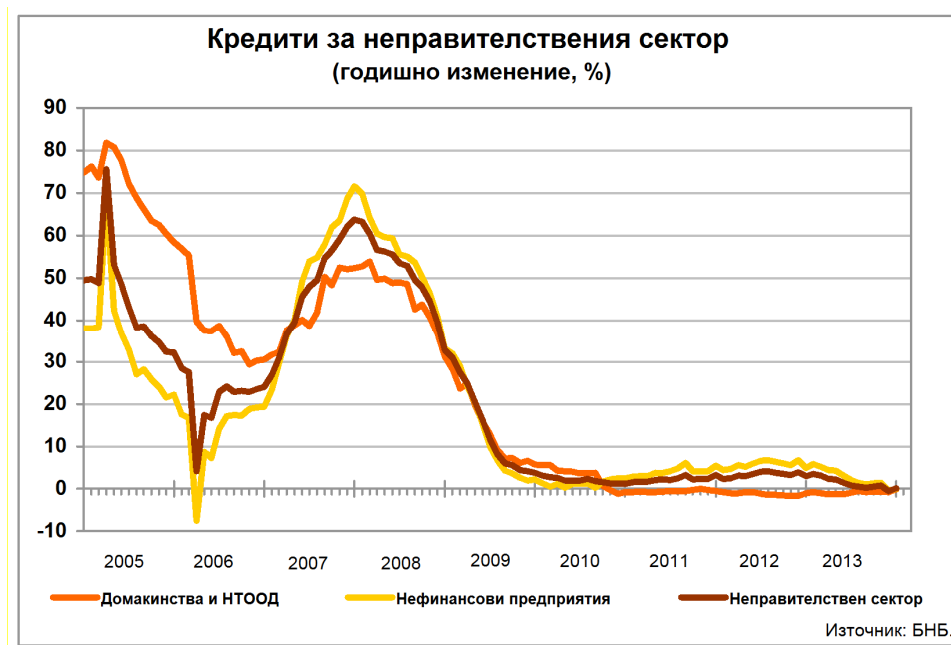
В края на декември 2013 г. кредитите за неправителствения сектор са 54.863 млрд. лв. (69% от БВП) при 54.484 млрд. лв. към ноември 2013 г. (68.6% от БВП). През декември 2013 г. те нарастват на годишна база с 0.2% (0.6% годишен спад през ноември 2013 година). Изменението в размера на кредитите за неправителствения сектор е повлияно от нетните покупки на кредити от *Други парично-финансови институции (Други ПФИ)*, чиито обем за последните дванадесет месеца е 98 млн. лева. На годишна база продадените кредити от *Други ПФИ* са 289.8 млн. лв. (в т. ч. 61.7 млн. лв. през декември т. г.), а обратно изкупените кредити – 387.8 млн. лв. (в т. ч. 264.7 млн. лв. през декември 2013 година).

Кредитите за *Нефинансови предприятия* нарастват с 0.1% на годишна база през декември т. г. (0.4% спад през ноември 2013 година) и в края на месеца достигат 35.089 млрд. лв. (44.2% от БВП). Кредитите за *Домакинства и НТООД* са 18.685 млрд. лв. (23.5% от БВП) в края на декември 2013 година. Спрямо същия месец на 2012 г. те намаляват с 0.2% (0.8% годишно понижение през ноември 2013 година). В края на отчетния месец *жилищните кредити* са 8.831 млрд. лв. и намаляват на годишна база с 1.2% (0.4% годишен спад през ноември 2013 година). *Потребителските кредити* възлизат на 7.428 млрд. лв. и са с 2.2% повече спрямо декември 2012 г. (0.4% годишно понижение през ноември 2013 година). На годишна база *другите кредити* намаляват с 6% (5.3% годишно понижение през ноември 2013 г.), като достигат 878 млн. лева.

Кредитите, предоставени на финансови предприятия, са 1.088 млрд. лв. в края на декември 2013 година. В сравнение с декември 2012 г. те нарастват с 10% (1.2% годишен спад през ноември 2013 година).

⁷ Вземанията от неправителствения сектор по инструменти включват кредити, репо-сделки, ценни книжа, различни от акции, и акции и други капиталови инструменти.

Графика 3

В съответствие с изискванията за статистическа отчетност на ЕЦБ⁸ БНБ събира информация за всички балансови показатели на *ПФИ*, включително информация за кредитите, които са реструктурирани или са с влошено качество/просрочие в обслужването. Предоставяната от банките информация за тези кредити е агрегирана поради това, че за целите на паричната и на лихвената статистика не се събират детайлни данни за класифицираните експозиции по срокове на просрочие. В съответствие с международната практика отчитането за паричната статистика се различава от това за надзорни цели, включително при отчитането на кредитите, които са реструктурирани или са с влошено качество/просрочие в обслужването. За надзорни цели детайлни данни за класифицираните рискови експозиции се представят с финансовите отчети съгласно *Наредба № 9 на БНБ от 3 април 2008 г. за оценка и класификация на рисковите експозиции на банките и за установяване на специфични провизии за кредитен риск*⁹.

Поради това агрегираните данни за реструктурираните и с влошено качество/просрочие в обслужването кредити не показват общо класифицираните рискови експозиции, нито конкретно дела на необслужваните експозиции (тези с просрочия над 90 дни). Източник на информация за класифицираните рискови експозиции са надзорните данни на БНБ. Съгласно данните, публикувани на 31 октомври 2013 г. в прессъобщението *Състояние на банковата система към края на септември 2013 година*, делът на експозициите с просрочие над 90 дни в брутните кредити (без тези за кредитни институции) е 17.22%, а съотношението *нетни кредити с просрочие над 90 дни*¹⁰ - 10.79%.

Нетните чуждестранни активи са 28.376 млрд. лв. в края на отчетния месец при 28.916 млрд. лв. в края на ноември 2013 година. На годишна база те нарастват с 12% при ръст от 16% през ноември 2013 година. През декември т. г. *чуждестранните активи* се увеличават с 3.4% (4.2% годишен ръст през ноември 2013 г.), като достигат 41.858 млрд. лева. *Чуждестранните пасиви* са 13.482 млрд. лв. и на годишна база намаляват с 11% (14.4% годишно понижение през ноември 2013 година).

⁸ Регламент (ЕО) №2423/2001 на Европейската централна банка от 22 ноември 2001 г. относно консолидирания баланс на сектор "Парично-финансови институции" (ЕЦБ/2001/13) и Регламент (ЕО) №63/2002 на Европейската централна банка от 20 декември 2001 г. относно статистика за лихвените проценти, прилагани от парично-финансовите институции по депозити и кредити на домакинства и нефинансови предприятия (ЕЦБ/2001/18).

⁹ Приета от Българската народна банка на 3 април 2008 г., обнародвана в Държавен вестник, бр. 38 от 11 април 2008 г., в сила от 11 април 2008 г., изменена и допълнена с бр. 21 от 2009 г. и с бр. 48 от 2011 година.

¹⁰ Размерът на нетните кредити с просрочие над 90 дни се изчислява, като от брутната им стойност се приспадат вече направените разходи за обезценка.

Парични, депозитни и кредитни показатели¹

(годишен темп на прираст, %)

	2010	2011	2012	Ноември 2013	Декември 2013		
					Салдо (млн. лева)	Годишен темп на прираст (%)	
Компоненти на МЗ							
ПАРИ МЗ (=1+2+3)	6.4	12.2	8.4	9.6	67 236	8.9	
1) ПАРИ М1 (=1.1.+1.2.)	1.4	14.4	9.5	20.6	27 039	17.5	
1.1. Пари извън ПФИ	3.4	5.9	9.1	8.2	9 075	6.8	
1.2. Овърнайт депозити	0.2	20.0	9.7	27.4	17 964	23.8	
2) М2 - М1 (Квазипари = 2.1.+2.2.)	9.4	10.8	7.9	3.1	40 124	4.0	
2.1. Депозити с договорен матуритет до 2 г.	9.5	9.2	5.0	-9.7	29 234	-8.5	
2.2. Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца	8.7	20.8	24.1	71.5	10 890	63.6	
3) МЗ - М2(=3.1.)	27.8	64.4	-4.7	-45.1	73	-35.4	
3.1. Търгуеми инструменти (издадени дългови ЦК до 2 години + акции/дялове на ФПП + репо-сделки)	27.8	64.4	-4.7	-45.1	73	-35.4	
Източници на МЗ							
1) НЕТНИ ЧУЖДЕСТРАННИ АКТИВИ (=1.1.-1.2.)	16.1	23.4	20.1	16.0	28 376	12.0	
1.1. Чуждестранни активи	0.2	5.5	15.0	4.2	41 858	3.4	
1.2. Чуждестранни пасиви	-12.4	-13.3	7.2	-14.4	13 482	-11.0	
2) НЕТНИ ВЪТРЕШНИ АКТИВИ (=2.1.+2.2.)	3.8	6.7	2.6	2.4	55 835	3.6	
2.1. ВЪТРЕШЕН КРЕДИТ (=2.1.1.+2.1.2.)	5.1	7.4	2.5	2.3	57 063	3.6	
2.1.1. Вземания от сектор <i>Държавно управление</i> ²	-43.7	-76.2	26.1	-124.7	1 152	-269.6	
2.1.2. Вземания от неправителствения сектор ³	1.3	3.8	2.8	-0.7	55 911	0.3	
2.2. ДРУГИ ПОЗИЦИИ⁴	421.4	50.7	-2.3	0.3	-1 228	5.9	
Депозити⁵ и кредити на неправителствения сектор							
Сектор	2010	2011	2012	Ноември 2013	Декември 2013		
					Салдо (млн. лева)	Годишен темп на прираст (%)	
ДЕПОЗИТИ⁵ (=1+2+3)	8.4	12.6	7.6	8.8	56 776	8.7	
1) Нефинансови предприятия	0.9	13.4	4.3	8.7	15 450	8.3	
2) Финансови предприятия	6.4	7.5	-12.9	5.9	3 627	4.9	
3) Домакинства и НТООД	12.3	13.0	11.7	9.2	37 699	9.3	
КРЕДИТИ (=1+2+3)	1.1	3.2	3.0	-0.6	54 863	0.2	
1) Нефинансови предприятия	2.4	5.4	5.0	-0.4	35 089	0.1	
2) Финансови предприятия⁶	-2.7	2.4	9.8	-1.2	1 088	10.0	
3) Домакинства и НТООД (=3.1.+3.2.+3.3.+3.4.)	-0.8	-0.4	-1.0	-0.8	18 685	-0.2	
3.1. Овърдрафт	-10.2	-9.5	-4.2	-2.1	1 548	-1.4	
3.2. Жилищни кредити	3.8	1.9	0.8	-0.4	8 831	-1.2	
3.3. Потребителски кредити	-2.8	-1.5	-2.3	-0.4	7 428	2.2	
3.4. Други кредити	-5.0	4.3	-1.5	-5.3	878	-6.0	

Данните са към края на отчетния период и не са сезонно изгладени. Съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 2423/2001 на ЕЦБ от 22 ноември 2001 г. относно консолидиранния баланс на сектор *Парично-финансови институции* (ЕСВ/2001/13) начислените лихви не са включени в инструментите (депозити, кредити, ценни книжа, различни от акции, и др.) и балансите на банките не са консолидирани с тези на клоновете им в чужбина.

¹ Данните са предварителни. Извършени са ревизии за месец септември 2013 година, които са означени с буква "Р" в съответните таблици, публикувани на интернет страницата на БНБ.

² Вземанията от сектор *Държавно управление* включват нетните вземания от *Централно държавно управление* и вземанията от *Местно държавно управление* и *Социалноосигурителните фондове*. Отрицателните стойности показват превишение на задълженията спрямо вземанията на *Парично-финансовите институции* към сектор *Държавно управление*.

³ Вземанията от неправителствения сектор включват вземанията от сектор *Нефинансови предприятия*, финансови предприятия (сектори *Други финансови посредници*, с изключение на *застрахователни дружества* и *пенсионни фондове*, *Финансови предприятия*, *ангажирани със спомагателни финансови дейности*, и *Застрахователни дружества* и *пенсионни фондове*), както и вземанията от сектор *Домакинства и НТООД* (*Нетърговски организации*, *обслужващи домакинствата*).

⁴ Включва следните позиции: *Други активи и пасиви* (нето), *Дълготрайни активи* и *Отношения между Парично-финансови институции* (нето).

⁵ В *Други парично-финансови институции* (кредитните институции и фондовете на паричния пазар). В съответствие с изискванията за статистическа отчетност на ЕЦБ в тях се включват и кредити основно под формата на подчинен срочен дълг.

⁶ Включват се предоставени кредити и маржин депозити.

Парични показатели¹

(Принос на компонентите им към годишния прираст, %)

	2010	2011	2012	Ноември 2013	Декември 2013
Компоненти на МЗ					
ПАРИ МЗ (=1+2+3)	6.4	12.2	8.4	9.6	8.9
1) ПАРИ М1 (=1.1.+1.2.)	0.5	5.2	3.5	7.7	6.5
1.1. Пари извън ПФИ	0.5	0.9	1.2	1.1	0.9
1.2. Овърнайт депозити	0.0	4.3	2.3	6.6	5.6
2) М2 - М1 (Квазипари = 2.1.+2.2.)	5.8	6.9	5.0	1.9	2.5
2.1. Депозити с договорен матуритет до 2 г.	5.1	5.1	2.7	-5.1	-4.4
2.2. Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца	0.7	1.8	2.3	7.1	6.9
3) МЗ - М2(=3.1.)	0.0	0.1	0.0	-0.1	-0.1
3.1. Търгуеми инструменти (издадени дългови ЦК до 2 години + акции/дялове на ФПП + репо-сделки)	0.0	0.1	0.0	-0.1	-0.1
Основни източници на МЗ					
1) НЕТНИ ЧУЖДЕСТРАННИ АКТИВИ (=1.1.-1.2.)	16.1	23.4	20.1	16.0	12.0
1.1. Чуждестранни активи	0.5	10.7	25.0	6.9	5.4
1.2. Чуждестранни пасиви	-15.7	-12.7	4.8	-9.0	-6.6
2) ВЪТРЕШЕН КРЕДИТ (=2.1.+2.2.)	5.1	7.4	2.5	2.3	3.6
2.1. Вземания от сектор <i>Държавно управление</i> ²	3.7	3.4	-0.3	3.1	3.3
2.2. Вземания от неправителствения сектор ³	1.5	4.0	2.8	-0.8	0.3
в т.ч. Кредити (=а+б+в)	1.2	3.3	2.9	-0.6	0.2
а) Нефинансови предприятия	1.6	3.4	3.1	-0.3	0.0
б) Финансови предприятия ⁴	-0.1	0.0	0.2	0.0	0.2
в) Домакинства и НТООД	-0.3	-0.2	-0.3	-0.3	-0.1

Данните са към края на отчетния период и не са сезонно изгладени. Съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 2423/2001 на ЕЦБ от 22 ноември 2001 г. относно консолидирания баланс на сектор *Парично-финансови институции* (ЕСВ/2001/13) начислените лихви не са включени в инструментите (депозити, кредити, ценни книжа, различни от акции, и др.) и балансите на банките не са консолидирани с тези на клоновете им в чужбина.

¹ Данните са предварителни. Извършени са ревизии за месец септември 2013 година, които са означени с буква "Р" в съответните таблици, публикувани на интернет страницата на БНБ.

² Вземанията от сектор *Държавно управление* включват нетните вземания от *Централно държавно управление* и вземанията от *Местно държавно управление* и *Социалноосигурителните фондове*.

³ Вземанията от неправителствения сектор включват вземанията от сектор *Нефинансови предприятия*, финансови предприятия (сектори *Други финансови посредници*, с изключение на *застрахователни дружества* и *пенсионни фондове*, *Финансови предприятия*, *ангажирани със спомагателни финансови дейности*, и *Застрахователни дружества* и *пенсионни фондове*), както и вземанията от сектор *Домакинства и НТООД* (*Нетърговски организации, обслужващи домакинствата*).

⁴ Включват се предоставени кредити и маржин депозити.